

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 In quorum honoru[m] distributione potißimùm locum habeat acceptio personarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

CAPVT TRIGESIMVM SECVNDVM.

De acceptance personarum.

Habet 4. Dubitationes.

D. Thomas q. 63.

DVBITATIO PRIMA.

Quid sit acceptio personarum, & quale peccatum.

Dico Primò, *Acceptio personarum* (Græcè εἰς πρόσωπον, ἡ δὲ ἰσότης, quod nomen non minùs rectè potuisset veri *acceptio vultus* vel *facies*, ut passim ex Hebræo constat: פָּנֵי אָדָם) generatim iuxta modum loquendi Scripturæ dicitur, quando in aliqua distributione non respicitur causa, sed persona; id est, aliqua personæ conditio nihil ad prædictam distributionem faciens, ob quam is, qui minùs dignus est, præfertur digniori: ut si quis Prælati beneficii, officia, vel ordines sacros, omisiss dignioribus, conferat indignis, vel minùs dignis, quia amici, consanguinei, diuites. si Iudex sententiam ferat pro amico, non pro eo qui ius habet. Itaque duo propriè ad hoc vitium requiruntur. Primò, Ut bona, quæ distribuuntur, sint aliquo modo communia, saltem destinatione eius qui illa distribuit: ut si quis ludos institueret propositis præmijs, & ea distribuere postea non victoribus, sed amicis suis, diceretur acceptor personarum. Secundò, Ut in distribuendo spectetur aliqua conditio personæ, nihil ad distributionem faciens, ob quam indignior præfertur digniori. Hinc patet, apud Deum non esse acceptiorem personarum, etsi dona sua neque omnibus, neque æqualiter inter homines distribuatur. Primò, Quia acceptio personarum locum non habet, dum quis bona sua propria, ad quæ illi, quibus fit distributio, nullum ius habent, distribuit. Secundò, Deus in hac distributione non præfert indignum digno, ob aliquam conditionem in homine existentem, quæ nihil ad distributionem faciat. etsi enim interdum minùs dignos maioribus auxilijs præueniat, id facit ob iustissimas causas, nempe ut ostendat se gratis dare, & nemini se esse debitorem horum donorum. Tertio, Quia omnibus auxilia prima salutis imperit prout fert conditio cuiusque, & quemque iuvat ad vltiora, saltem quatenus se ille per priora auxilia disponit & idoneum reddit. Hinc Actor. 10. cum Petrus cognouisset, Corneliam gentilem cum familia ad fidem Christi vocari, dixit: *In veritate comperi, quia non est personarum acceptor Deus; sed in omni gente qui timet eum & operatur iustitiam, acceptus est illi.* vbi insinuat, potuisse videri acceptiorem personarum apud Deum, si solis Iudæis, non etiam Gentibus eum timentibus & iustitiam operantibus, fidem in Christum contulisset, cum enim Cornelius se per priora auxilia idoneum & dignum fecisset hoc dono, & Iudæi plerique essent indigni, debebat etiam ipsi conferri: alioquin visus fuisset Deus acceptor

personarum: nam visus fuisset Iudæos minùs dignos præferre Gentibus dignis, idcirco tantum quòd Iudæi essent; & pluris valuisset apud Deum in dono fidei conferendo, esse Iudæum, quam Deum timere, & mandata eius obseruare, in Gentibus. hæc tamen acceptio personarum non fuisset contra iustitiam: quia Gentes ad Christi fidem ius non habebat, ut probat Apostolus ad Rom. 15. Simili modo Apostolus ad Rom. 2. dicit, *apud Deum non esse acceptiorem personarum*, eò quòd cuique, siue Iudæo siue Græco, reddet secundum opera sua. vnde insinuat, si Iudæis malè operantibus parceret, quia Iudæi; Gentibus autem malè operantibus non parceret; vel si Iudæos benè operantes remuneraret, Gentes non remuneraret, fore acceptiorem personarum: etsi in parcendo his, non illis, non esset iniustitia.

Dico Secundò, *Acceptio personarum* ex genere suo est peccatum mortiferum, quia fit cum iniuria proximi: ratione tamen exiguitatis materiæ potest esse peccatum veniale: ut si in re parui momenti (v. g. in loco acumbendi ad mensam) præferatur minùs dignus digniori; vel si non sit magnum discrimen inter minùs dignum & digniorem.

4
Quale peccatum.

DVBITATIO II.

In quorum bonorum distributione potissimum locum habeat acceptio personarum.

Respondeo, Primò In distributione Iuris, quam facit Iudex, dum partibus Ius dicit; ut docet D. Thomas qu. 63. art. 4. etsi enim Ius dicere sit actus Iustitiæ commutatiuæ, quatenus ex officio est debitum; tamen quatenus fit inter duos, habet modum Iustitiæ distributiue. Ius enim suo modo est quoddam bonum commune distribuendum partibus. In huius igitur distributione, si Iudex aliquid respiciat præter causarum merita, committit hoc vitium acceptiorem personarum: quod sæpè ei prohibetur in Scripturis; Leuit. 19. *Non consideres personam pauperis, nec honores vultus potentis: iuste iudica proximo tuo.* Item Proverb. 18. *Accipere personam in iudicio non est bonum*, id est, nihil habet boni, valdè est malum.

Vbi Aduerte, non tantum esse vitium acceptiorem personarum, quando Iudex in ferenda sententia considerat personam potius quam æquitatem causæ; sed etiam quando causas pauperum differt & extrahit, causas autem diuitum expedit. Similiter quando vni parti concedit longiorem termi-

5
In Iure dicundo.

num ad probandum vel informandum quam alteri, cum tamen par sit utriusque ratio.

⁶ *Obiectio.* Dices, Iudicis arbitrio relinquitur ut terminos probationum constituat; ergo non facit iniuriam parti, si amico concedat longiorem.

Respondeo, Relinquitur arbitrio eius ut constituat terminos longiores vel breuiores, prout expediens visum fuerit, & causa postulauerit: non autem ut pro sua libidine & gratificandi studio vni possit concedere terminum longiorem quam alteri, maxime cum notabili incommodo partis: nam hoc concessum est Iudicibus in gratiam utriusque partis.

⁷ *2. In conferendis beneficijs.* Secundò, Locum habet in collatione beneficiorum, & in electione & presentatione ad illa. beneficia enim iure naturali & positio debent conferri dignioribus, id est, qui optime putantur officio functuri. vnde si consanguinitas, amicitia, vel simile quiddam nihil ad officium pertinens, in electione, presentatione vel collatione spectetur, ommissis dignioribus, committitur vitium acceptionis personarum. Vide D. Thomam art. 2. Sed de hoc plura infra cap. 34. dub. 13.

3. In officijs secularibus. Tertio, In conferendis officijs secularibus, ut in officio Consulibus, Prætoribus, Senatoribus, Consularij, Quæstoribus, & similibus: hæc enim sunt bona quædam communia Reipubl. instituta ad ipsius commodum, quorum distributio pertinet ad Principem. vnde tenetur iure naturæ ea maxime idoneis & Reipubl. vtilibus conferre.

4. In vestigalibus. Quarto, Locum habet in oneribus distribuendis; hæc enim iusta proportione distribui debent, ne pauperes magis grauentur quam diuites; vt cap. 33. dicitur de vestigalibus.

5. In honore. Quintò, In exhibendo honore seu reuerentia: vt si quis in publico confessa aut in mensa alicui non assignet locum, qui ei ratione eruditionis vel gradus debetur. debet tamen id fieri dolo vel lata culpa: alioquin non censetur iniuria.

9 *Cur honor debitus.* Notandum est, Titulum, ob quem alicui debetur honor, esse excellentiam naturæ rationali congruentem; quæ consistit in sapientia, virtute, & potentia: nullæ enim aliæ perfectiones reddunt naturam rationalem excellentem & honore dignam.

Vnde maxime honorandi, Primò, Homines sapientia & sanctitate præditi.

Secundò, Qui potentia præstant; vt Principes, quia diuinæ potentia sunt participes; & parentes, quia post Deum sunt nobis principium naturæ.

Tertio, Senes, quia senium est signum prudentiæ & virtutis.

Quarto, Diuites, quatenus diuitiæ sunt instrumentum virtutis, dum ad multa bona opera facultatem præbent. Quod si diuitiæ per se considerentur, nullo honore dignæ sunt; quia per se nullam excellentiam habent, qua naturam rationalem ornent, cum ex rebus infimis consistant. vnde si quis diuiti propter illas (quasi illæ per se aliquid magni sint) honorem, præ alijs virtute aut scientia claris, exhibeat, committit vitium acceptionis personarum: nam in honore distribuendo non spectabitur causa, sed persona, cum iniuria quadam probitatis & sapientiæ.

10 *Dupliciter diuites honorantur.* Aduerte tamen, dupliciter posse diuites ob diuitias præcisè consideratas honorari. Primò, Si solum exterius honorentur ob receptam consue-

tudinem, sine tamen interiori æstimatione & reuerentia erga diuitias; & hoc modo non est peccatum, si fiat sine cuiusquam iniuria: quia externa illa consuetudo non est per se mala. Secundò, Si fiat ex interiori quadam æstimatione, qua diuitiæ secundum se præferantur, vel ex æquentur virtuti; & sic est peccatum acceptionis personarum, quod reprehendit D. Iacobus cap. 2. suæ Epistolæ, cum ait: *Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri IESU CHRISTI gloria. etenim si introierit in conuentum vestrum vir annulum aureum habens, in veste candida, &c.* vbi docet esse peccatum acceptionis, talem præferre fidei pauperi ob nudas diuitias, & fieri potest vt sit mortale; vt si fiat cum notabili alterius contemptu vel iniuria; alioquin est solum veniale.

Dices, Videtur semper esse mortale; quia præferre diuitias virtuti, easque pluris æstimare, videtur esse peccatum mortale; tum quia est magnus contemptus virtutis, tum quia talis videtur esse paratus deferere virtutem propter diuitias. *11* *Obiectio 1.*

Respondeo, Si expressè & cum plena animaduersione diuitiæ præferantur vel ex æquentur virtuti, sine dubio erit peccatum mortale, ob rationem allatam; sed regulariter non ita fit: nam hæc comparatio non fit expressè & formaliter, seu vt dici solet, in actu signato; sed solum implicite seu interpretatiuè, ipso exercitio. solæ enim diuitiæ versantur ob oculos, & magni æstimantur, & relictæ virtutis consideratione honorantur.

Dices Secundò, Honoris exhibitio pertinet ad obseruantiam, non ad Iustitiam distributiuam: ergo acceptio personarum in ea locum non habet. *12* *Obiectio 2.*

Respondeo Negando consequentiam; quia vbiicumque est aliqua distributio rerum aliquo modo debeat inter plures, ibi suo modo locum habet acceptio personarum, etiam si talis distributio non sit propriè actus Iustitiæ distributiua; vt patet in Iure dicundo.

Dici etiam potest, Exhibitionem honoris, quatenus respicit debitum singulorum virtuti seorsim, absque comparatione ad virtutem aliorum, pertinere ad obseruantiam: quatenus verò immediate respicit debitum proportioni, nimirum vt honor exhibitus respondeat proportioni, quæ est inter virtutem multorum, sic pertinere ad Iustitiam distributiuam: quia Iustitiæ distributiua seruat formam.

DVBITATIO III.

Vtrum illi qui conferunt officia secularia, peccent mortiferè peccato acceptionis personarum, si non eligant dignissimos quosque.

13 *Assumens in ægnum, tenetur.* Respondeo & Dico Primò, Eos, qui assumunt ad officia secularia (v.g. ad officium Gubernatoris oppidi vel arcis, Prætoris, Iudicis, Capitanei, Secretarij, Commissarij, Quæstoris & similia) ineptos, aut qui malè putantur administraturi, peccare mortiferè, & teneri Reipubl. ad faciendam damna inde secuta. est communis sententia DD. Probatur Primò, Quia qui hæc officia conferunt, vel conferunt ea ex debito sui officij, vt Principes & Gubernatores; vel ex horum commissione. Si conferunt ex officij debito, tenentur lege iustitiæ procu-